GAZETA KRAKOWSKA

Nro 30.

Z KRAKOWA DNIA 15 KWIETNIA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 6 Kwietnia.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
CESARZA WSZECH ROSSYY, KROLA POLSKIEGO, &c. &c. &c.
Xiąże NAMIESTNIK Królewski
w Radzie Stanu.

Gdy młodzież odbywszy nauki w kraiu udawać się zechce za granicę w celu dalszego doskonalenia się, przeto dla ułatwienia iey tak pożytecznego zamiaru, na przedstawienie Kommissyi Rządowey Spraw wewnętrznych i Policyi tudzież woyny, i po wysłuchaniu zdania ogólnego zgromadzenia Rady Stanu postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Art: 1. Młodzież w wieku spisowym nie maiąca prawnego wyłączenia od spisu woyskowego, a udaiąca się za granicę w celu dalszego doskonalenia się w obranych sobie naukach lub sztukach pięknych, skoro oświadczy ten zamiar, wydawane mieć będzie stosowne paszporta.

Art: 2. W takim celu udaiący się młodzieniec za granicę, obowiązany będzie odtąd corok uzyskać świadectwo od zwierzchności Instytutu, w którym się doskonali, iako rzeczywiście poświęca się nauce z wymienieniem przedmiotu, w którym się doskonali. Swiadectwo takowe przesyłać będzie corok Kommissyi Woiewódzkiey, w którem Woiewództwie zapisany iest w xięgę ludności.

Art: 3. Kt by zaś zaniedbał dopełnienia obowiązku poprzedzaiącym artykułem wymienionego, lub nie był w stanie udowodnić niemożności wypełnienia onegoż, takowy uważany będzie iako zostaiący za granicą dla ochronienia się od spisu woyskowego, i za powrotem do kraiu chociażby iuż wyszedł z wieku spisowego, lub innego iakiego nabył prawa do wyłączenia, na zaciąg wydany zostanie.

Art, 4. Powyższe dwa artykuły nineyszego urządzenia maią bydź wyraźnie w paszportach umieszczane.

Art: 5. Od przepisu nineyszego postanowienia wyięci są sposobiący się na nauczycielów kosztem funduszu publicznego za granicę przez Kommissyią Rządową Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego wysyłani, dopóki w tym zawodzie zo-

stawać będą.

Art: 6. Dopełnienie ninieyszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma bydź umieszczone, Kommissyiom Rządowym Spraw wewnętrznych i Policyi tudzież Woyny polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 20 Marca 1821 r.

(podpisano) *Zaiączek.*

Minister Spraw Wewnętrznych
i Policyi
(podp:) T. *Mostowski.*

Radca Sekretarz Stanu, Jen: Brygady
(podp:) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z wypisem:
Minister Sprawiedliwości
(podpisano) M. *Badeni.*

W Zastępstwie Sekr: Jen: Szefa Bióra,
Antoni *Podbielski.*

Z Wiednia d. 7 Kwietnia.

Dnia 5 b. m. przed południem o godzinie 11 w Metropolitalnym Kościele S. Szczepana odprawione tu zostało uroczyste nabożeństwo na podziękowanie Bogu za szczęśliwe ukończenie woyny przeciw Neapolowi przez wniyście C. K. woyska do stolicy tego Królestwa, na którem znaydowali się obecni tu Arcyxiążęta z swoiemi Dworami, władze dworskie i kraiowe, tudzież wiele mięszkańców stolicy. Nabożeństwu temu towarzyszyły wedle zwyczaiu trzykrotne wystrzały przed Kościołem uszykowanego woyska, na które odpowiedziały działa na wałach.

Z Naywyższego rozkazu Dwór tuteyszy zawdział dnia 6 po zmarłym Elektorze Hesko-Kasselskim Wilhelmie I. na 10 dni żałobę.

Dzisieyszy Dostrzegacz Austryiacki zawiera następuiące doniesienia:

Pierwsze pod napisem: *Królestwo obu Sycylij*:

Doniesienia z Neapolu pod dniem 26 Marca opisuią radość, którą tam wniyście C. K. woysk dnia 24 sprawiło. Nazaiutrz, w niedzielę dnia 25 publiczne przechadzki i Toledo zapełnione znowu były po pierwszy raz iak dawniey, równie iak teatry mnostwem różnego stanu osób, i publiczność okazywała wszędzie niewątpliwe znaki swey radości. Czucie naygłębszey spokoyności i bezpieczeństwa, na przeciw głuchey i trwożliwey cichości, która podczas rewolucyi panowała, rozszerzyło się powszechnie. — J. Królewicowska M. Xiąże Leopold poiechał do N. Króla do Florencyi, zkąd ten Monarcha zabierał się do wyiazdu do Neapolu. — Na dowód, z iaką zuchwałością rewolucyyna sekta niezaprzeczoną prawdę przeistaczała, posłuży list z Bononii pod dniem 24 Marca, który mieści w sobie następuiący wyraz: "Zostaiemy tu bez wiadomości o toku Neapolitańskiey woyny. Wszystko, co tu wiemy iest, że Austryiacy pobitemi zostali; ale dziwić się należy nad sposobami, iakich używaią do ukrycia swey porażki!„

Drugie pod napisem: *Sardynija*:

Naynowsze doniesienia z Piemontu i Sabaudyi więcey oznaczaią wsteczne poruszenie, niżeli postęp rewolucyi. W Sabaudyi, która nie odstępuie od swey przychylności do N. Domu panuiącego, pod którego berłem tyle wieków szczę-

śliwą żyła, nie znayduie duch rewolucyi który w kilku prowincyiach Piemontskich panuie, żadnego przystępu. Tak Wielkorządca tamteyszy, iako też Senat w Chambery mięszkaiący wynurzyli w odezwach swoich z dnia 26 Marca niezmienne swoie uczucia wierności i stateczności.

Co do Piemontu, spodziewać się należy, iż będące ieszcze w buncie okolice w krótce powrócą do posłuszeństwa prawemu Monarsze i spokoyności, ponieważ nayzapaleńsi stronnicy rewolucyi, ieżeli nie są zupełnie zaślepionemi, pochlebiać sobie niemogą, aby nieszczęsne swoie przedsięwzięcie pomyślnie ukonczyć mogli. Mięszkańcy Turynu zawsze ieszcze zostaią pod groźbą i uciskiem osiadłych w cytadeli buntowników. Nayznakomitsi kupcy nie chcieli dnia 26 Marca otwierać swoich sklepów; ale przymusiła ich do tego władza rewolucyyna. Przeszło 300 rodzin opuściło iuż tę stolicę. — Buntownicy otworzyli więzienie w Generala o dwie mile od Turynu. — Wydana pod dniem 27 przez nowego Ministra woyny, Santore di Santa Rosa, w obelżywych przeciw Austryi wyrazach odezwa, sprawiła nawet w samych buntownikach śmiech. Piemontscy rewolucyoniści usiłuią, na wzór Neapolitańskich swoich braci, wmówić bezczelnie w lud, że Następca tronu, Xiąże Genueński, znayduie się w więzieniu swoich nieprzyiacioł i z przymusu wbrew swoiemu sercu mówi! — Popisowi często przez młodzież, która nayczynnieyszą gra w rewolucyi rolą, winem częstowani, wykrzykuią upoieni: niech żyie konstytucyia! Lecz wytrzyźwiwszy się żałują popełnionego głupstwa i uciekaią. — Dnia 25 przybył do Alessandryi goniec z pismami od Xięcia Carignan do tamteyszego Gubernatora Ansaldi z Novara. Ten kazał gońca osadzić w więzieniu, oświadczaiąc, iż ieżeli Xiąże żąda odpowiedzi, niechay sam po nią do Alessandryi przyiedzie. — Podług naynowszych doniesień, Xiąże Carignan poiechał dnia 29 z Novara do Xięcia Genueńskiego do Modeny, gdzie dnia 31 istotnie przybył.

Genua znaydowała się d. 24 w naywiększey obawie, aby znaczney liczbie galerowych więźniów nie udało się rozbić kaydan, przezwyciężyć straż i zrządzić w mieście mord i rabunek. Lecz szczęściem została straż wcześniey o tem niebezpiecznem zamyśle ostrzeżoną i przez dodaną sobie pomoc odwrociła go. Dwudziestu kilku nayśmielszych złoczyńców zostali w ciśleysze więzienia zamkniętemi, a na resztę włożono drugie kaydany. Podwoiono oraz straż i zatoczono na przeciwko więzienia kartaczami wyładowane działa. —— Zamki Genui były ciągle liniiowemi woyskami osadzone, a w mieście i poprzedmieściach czyniła służbę gwardyia narodowa, którey iest 6 batalionów. — Gubernator Des-Geneys bawi ieszcze ciągle w mięszkaniu intendenta pałacu. — Znayduiący się w państwie Rzymskiem przyiaciele rewolucyi, donoszą braciom swoim Genuenczykom o wielkiem zwycięztwie Neapolitanów, a Francuzcy zapewniaią ich, że Ludwik XVIII. złożył koronę, że d. 20 Marca ustanowiona została rejencyia i konstytucyia 1791 ogłoszona!

Trzecie pod napisem: *Lombardzko-Weneckie Królestwo*:

Wszyscy poddani należący do pro-

wincyy Gubernil Medyiolańskiey, a znaydujący się teraz za pozwoleniem lub paszportami w kraiach N. Króla Sardyńskiego, wezwanemi są do powrotu, pod karami przepisanemi dla tych, którzy bez dalszego pozwolenia C. K. Rządu pozostaną za granicą.

Z Paryża d. 28 Marca.

W Lyonie i Grenoblu panuie zupełna spokoyność. Z powodu poruszeń w tych miastach, iak iedno z pism tuteyszych uważa, wydrukowano tu na nowo konstytucyią 1791 roku. Marszałek Xże Belluny (Victor) otrzymał nadzwyczayne dowodctwo nad 6tą (w Besanson), 7mą (w Grenoblu) i 19tą (w Lyonie) woyskowemi dywizyiami i głowną kwaterę mieć będzie w Lyonie. Sądzą, iż Marszałek ten mieć będzie pod sobą 30, do 40,000 ludzi iako korpus obserwacyyny na wszelki wypadek.

Z powodu wydrukowaney ieszcze w r. 1817 prośby o przywrocenie we Francyi cechów i korporacyy, wydała izba nasza handlowa zdanie swoie: że podług iey doświadczenia i przekonania, zniesienia cechów i korporacyy przyłożyła się właśnie do zakwitnienia i wydoskonalenia we Francyi rękodzieł, i t. d.

Ienerał Foy powiedział niedawno w izbie Deputowanych: "Że ieżeli Austryiacy znayduią się w Abruzzach, to tem lepiey, bo tam wszyscy wyginą." — Dziennik Quotidienne odpowiadaiąc nato, wyraża: "Oddaiemy sprawiedliwość temu wspaniałemu uczuciu, które pochodzi z filantropiczney ziemi...; ale my także życzemy niepodległości Neapolu, i nie znamy sromotnieyszey podległości iak przez garstkę spiskowych podbitego narodu, przeto z ukontentowaniem poweźmiemy wiadomość, że przecież nie wszyscy Austryiacy w Abruzzach wyginęli, i że tyle ich się pozostało, iż mogą opanować miasto Neapol i oswobodzić to Królestwo."

W mięszkaniu samoboycy Neveu, na którego padało podeyrzenie zapalenia w pałacu Tuilleries prochu, znaleziono 12 barytek i około 50 funtów prochu.

Poseł Neapolitański Xże Castelcicala oddał onegday Xiężnie Berry list od iey dziada, Króla Neapolitańskiego.

Król Sardyński Wiktor Emanuel przybył d. 15 b. m. do Nicei i w swey podroży odbierał nieoboiętne dowody miłości od swoich poddanych. D. 18 oczekiwany był w Marsellii i w Prowancyi czyniono przygotowania na iego przyięcie. Zapewniaią, że przybędzie do Paryża i że rząd przeznaczył na iego mięszkanie pałac Elizeysko-Burboński.

W podroży swoiey z południowey Ameryki przybył tu Ienerał Morillo, którego w Madrycie iako podporę konstytucyynego systematu oczekuią.

Przybył tu wczoray Xże Nariszkin W. Podkomorzy Cesarza Rossyyskiego.

Z Madrytu d. 13 Marca.

Gazeta rządowa przybrała znowu napis gazety Madryckiey, i urzędowe w niey artykuły są na koszt rządu.

W Stanach proponowano, aby wyznaczoną była oddzielna kommissyia, którаby zasięgnęła iak naydokładnieyszych wiadomości o stanie narodu, i podała środki do utrzymania systematu konstytucyynego. P. Moreno Guerra pochwalił wyznaczenie takowey kommissyi, chociaż nie sądził oyczyzny bydź w nie-

bezpieczeństwie. "Wewnątrz (rzekł) łatwo Stany w porozumieniu z Królem utrzymaią spokoyność, zwłaszcza, że publiczne mniemanie iest za nowym systematem. Co do zagranicznych nieprzyiacioł, tedy kości 500,000 bohaterów Francuzkich, te szczątki chwały, po których na płodnych w tryumfy naszych polach chodziemy, są dla nas dostateczną poręką przeciw ich napaści! „ — Kommissyia wyznaczoną została. — P. Navarre mówił niedawno w Stanach, iż prowincyia Walencyi iest prawie z konstytucyi wymazaną: niema o niey wzmianki na kazetelnicach; chłopi poczytuią iey stronników za kacerzów, a członki Stanów za wyklęte.

Dway nowi Ministrowie przyięli tylko swoie urzędy pod warunkiem, aby ie złożyć mogli, kiedy zechcą.

Woienne nasze okręty Guerero i Perła odpłynęły dnia 3 b. m. z Kartageny do Neapolu. Tamże popłynął okręt z Barcellony z 10,000 strzelby pałaszami i innemi potrzebami woyskowemi, wraz 200 officerami, którzy chcą w Neapolu służyć.

Z Londynu d. 27 Marca.

W wyższey izbie dnia 23 b. m. Margr. Lansdown zwrócił znowu mowę do spraw Neapolu, i uczynił Ministrowi Hr. Liwerpool następuiące pytania: 1) Czyli iest prawdą, że Angielskie okręty przed Neapolem odebrały roskaz do odpłynienia ztamtąd? 2) Które z dwóch oświadczeń połączonych Mocarstw iest prawdziwem, czyli to które naprzod wyszło bez daty i podpisów lub też ostatnie pod dniem 8 Grudnia? W obu bowiem znayduie się wielka rożnica. 3) Czyli rząd tuteyszy ma wiadomość, iż połączone Mocarstwa oprócz Neapolu chcą się do spraw i innych kraiów mięszać, ponieważ Król Sardyński wyraża w swey odezwie, że podług umowy z przymierzonemi Monarchami nie może życzeniom swoich poddanych odpowiedzieć? Czwarte i ostatnie pytanie tyczyło się artykułu, który do traktatu Wiedeńskiego dnia 12 Czerwca 1815 dołączony został i iest następuiącego brzmienia: "Obowiązki, które wysocy Sprzymierzeńcy niniejszym traktatem na siebie przyięli, są: zapewnienie wewnętrzney spokoyności we Włoszech; a że iest powinnością wysokich Mocarstw zachować kraie swoie i poddanych przeciw niebezpieczeństwu nierozsądnych nowości, z czego wypływa zwrócenie na to ich staranności, przeto wysokie umawiaiące się Strony ugodziły się, że N. Król obu Sycylii przywróciwszy dawny kształt rządu w kraiach swoich, obowiązany iest nie dopuszczać w nim zmiany, któraby się niezgadzała z dawnemi formami Monarchiiow lub zasadami zaprowadzonego przez Cesarza Austryiackiego w Włoskich iego prowincyach rządu. „

Hr. Liwerpool nie wahał się odpowiedzieć na te pytania i rzekł: "W miesiącu Wrześniu r. z. eskadra na stanowisku przed Neapolem została kilku okrętami powiększoną, i Admirał Graham Moore odebrał naywyraźnieysze rozkazy do zachowania nayściśleyszey neutralności, wyiąwszy przypadki, gdyby własność Angielska w Neapolu była naruszoną, lub rodzina Krolewska zagrożoną była osobistem niebezpieczeństwem; ostatni przypadek nie należy iednak uważać

we względzie politycznym. W instrukcyjach poleconem niemniey temu Admirałowi zostało, iż gdyby zmuszonym był do działania po nieprzyiacielsku, ograniczył one tylko do okoliczności, która do nich powód dała i unikał, abyśmy nie wmięszali się do wspólney woyny z innemi Mocarstwami przeciw Neapolowi. Poźniey przeznaczone zostały niektóre okręty z tey eskadry na inne mieysca; lecz główna siła stoi ciągle na przedporciu Neapolitańskiem pod dowodctwem Admirała Moore. Co do oświadczeń połączonych Mocarstw, powiedziałem iuż dawniey, że ogłoszona naprzod w gazecie Hamburgskiey kopiia była w wielu punktach niedokładną. Ogłoszona zaś poźniey pod dniem 8 Grudnia zdaie mi się bydź rzetelną. Zresztą zdaniem moim, oba ogłoszenia, co do istoty rzeczy, są iednakowey osnowy. Trzecie pytanie Zacnego Margrabi zadziwia mnie poniekąd, bo wystawić sobie nie mogę, aby Austryia podobnie odezwała się do Króla Sardyńskiego; bydź może, iż zrobiony został pewny rozbiór rzeczy zastosowany do wszystkich kraiów, ale żeby te tyczeć się tylko miały Dworu Turyńskiego, iest dla tego nie do uwierzenia, że Austryia w owczas nie wiedziała ieszcze o ostatnich zdarzeniach w Sardynii. Co do ostatniego pytania zapewnić muszę zacnego Margrabię, iż Rząd W. Brytanii podczas istnienia kongressu Wiedeńskiego niemiał żadney urzędowey wiadomości o takowym warunku, i że musiał bydź w Neapolu do traktatu Wiedeńskiego dołączony.

Na zapytanie Margr. Landsdown czyli Ministrowie nie sprzeciwią się udzieleniu izbie instrukcyy, które dane były Admirałowi Moor? odpowiedział Hr. Liwerpool, że sprzeciwiać się temu będzie, ale zapewniał, że nie inna ich iest osnowa iak wyżey powiedział.

Hr. Grey znaydował uderzaiącą sprzeczność, że siła morska przed Neapolem postawiona iest na stopie pokoiu, a przecież, iak Hr. Liwerpool zapewnia, odciągniono od niey tylko parę okrętów i to w czasie, kiedy Austryiacy szypkiem krokiem przeciw Neapolowi postępuią; sądził zatem, iż tem bardziey nalegać musi o udzielenie izbie instrukcyy Adm. Moore, gdyż zdaie się, iż zawieraią w sobie zasady potrzebuiące nieiakiego wyiaśnienia, zwłaszcza, iż w liście Posła naszego w Neapolu P. A'Court iest wzmianka o należeniu do woyny, ieżeliby Król lub iego rodzina zelżonemi lub na niebezpieczeństwo w Neapolu wystawionemi byli. —— Mowiono ieszcze wiele w tym przedmiocie, ale do żadnego postanowienia nie przyszło.

Izba niższa trudniła się onegday i wczoray sprawą Katolików Irlandskich. P. Bankes żądał, aby Katolicy iako członki Parlamentu wykonywali dotychczasową przysięgę; aże iey iako Katolicy wykonać nie mogą, przeto aby byli od Parlamentu odsuniętemi, co iednak 230 glosami przeciw 216 odrzuconem zostało. P. Peel chciał, aby Katolicy wyłączonemi byli nietylko od urzędu Wielkiego kanclerza, ale i urzędów sądowych i gubernatorskich. Ponieważ Król podług konstytucyi nie może bydź Katolikiem, a zatem nie może także mieć katolickich radców, i t. d. O godzinie 12 wczorayszey nocy uchylono dawnieyszą ustawę przeciw czarownictwu w Irlandyi, a postano-

wisie względem wniosku P. Peel do następnego po iedzenia odłożono.

Król odiechał w przeszłą sobotę do Brighton. — Xiężna Augusta siostra J. K. Mci uia się w przyszłym miesiącu na ląd staly; odwiedzi naprzod siostrę swoią Landgrafową Hessen-Homburg, a potem Dwor Wirtembergski.

Podług iedney z wieczornych gazet Mechanik tuteyszy wynalazł parową machinę dla szkół, która nietylko izby ogrzewa, ale nadto chłostać ma dzieci nieposłuszne.

W Wolverhampton ubogi wyrobnik z rozpaczy, że go żona odeszła i nie miał czem żyć, utopił iedyne dziecko swoie, 5 lat maiącego chłopca. Wrzucił to dziecie naprzod do kanału Birminghamskiego; ale widząc, że dziecko szamoce się ieszcze z bałwanami wody, wziął go żal, wskoczył i wyciągnął go ieszcze żywe. Przyszedłszy dziecię do siebie, rzekło: „Oycze, dla czegoż wrzuciłeś mnie w wodę? Nie czyń tego więcey; iuż nie będę krzyczał o chleb!„ Człowiek ten chciał sukienki dziecka swoiego w pobliskiey chacie przy ogniu osuszyć; ale mu nie dozwolono. Wzięła go na nowo rozpacz, porwał biedne dziecko, wrzucił powtornie do wody i dozwolił mu się utopić. Udał się potem sam do sądu, iako zaboyca swoiego dziecka; ale sąd uznał go za człowieka pomięszanych zmysłów i od winy uwolnił.

Mennica nasza ma teraz 10 mill. złotey monety wybitey, która będzie w bieg puszczona.

Korona Chrystofa, byłego Króla Hayti, dostać się miała w ręce iednego z Haytanów, który ią Amerykańskiemu żeglarzowi za 12,000 dolarów sprzedał.

Z Stambułu d. 26 Lutego.

Angielski Poseł Lord Strangford przybył tu dnia 20 b. m. z swoią rodziną na okręcie rządowym wysp Jońskich. W orszaku iego znayduie się iako pierwszy sekretarz poselstwa P. Terrick Hamilton, brat podsekretarza stanu, i znany w uczonym świecie z przełożenia Arabskiego romansu Antor.

W. Sultan uwiadomiony o klęskach, które woyska iego pod rozkazami Jsmaela Baszy i Mahmud Baszy przeciw Ali Baszy Janiny działaiące w wielu potyczkach i czynionych przez Ali Baszę wycieczkach poniosły, zdaie się, że obu tym wodzom usunął zupełnie swoie zaufanie. Jakoż oba okazali, iż zarówno zbywa im tak na wiadomości sztuki woienney, iako też na nieodzownie potrzebney zręczności uięcia mieszkańców owych prowincyy. Nieszczęśliwi ci ludzie zamiast przeyścia z nieszczęśliwego swoiego położenia do lepszego stanu rzeczy, widzą owszem swoie osoby i maiątki wystawione na łup rozpuszczonego żołdactwa, które niezna ani żadney karności, ani żadnego oszczędzania, ani żadnego posłuszeństwa. Ta niezdatność i uwidzenia, a może i zdrada niektórych dowodców, którym od 6 do 8 miesięcy powierzonem iest kierowanie działaniami przeciw Ali Baszy, przyłożyły się łącznie z rozpuszczeniem i chciwością grabieży Tureckich żołnierzy, do ziednania temu, którego zniszczyć iuż mogli, gdyby rzecz była dobrze prowadzoną, tylu stronników i wsparcia, ile dawnieysze iego okrucieństwa i piecne czyny od nie-

go oddaliły. W. Sułtan pokłada zatem całą swoią ufność w waleczności i doświadczonych dawniey talentach Chei-schid Baszy. Jemu powierzył teraz bezwarunkowe i wyłączne naczelnictwo; wszyscy inni Baszowie poddani są pod iego rozkazy i tym końcem mianowany został Beglerbegiem Rumelii. Uzbraiania do otworzenia przyszłey kampanii czynione są z wielkim pośpiechem; odpłynęło ztąd znowu do woyska W. Sułtana kilka kompaniy artylerzystów i bombardyierów z znaczną ilością dział i ammunicyi.

Nieiakie zatargi, które iak wiadomo między rządem tuteyszym i Perskim zaszły, częścią z powodu zgwałcenia granic Perskich, częścią z powodu znieważenia iedney z żon Szacha w iey pielgrzymce do *Mekki*, sprowadziły tu Wysłańca Perskiego, Mustafa Agę, który miał kilka naradzeń z Reisefendem, w których była także mowa o zaszłey potyczce pomiędzy woyskami Hasiz Ali Baszą i Serdarsem Perskim Hussein Chan. Ostatni żądał zbroyną ręką odesłania do Persyi przeszło 1000 rodzin Kurdyyskich, które opuściły Persyią i osiadły w kraiu Tureckim. Basza Turecki nie chciał temu zadosyć uczynić, Dowódca Perski uderzył na niego z przewyższaiącą siłą i opanował dwa nagraniczne warowne miasta. Dla położenia końca nieprzyiacielskim tem krokom, ma Mustafa Aga, na którego o prędki powrót nalega Ministeryum Perskie, wyiechać ztąd niebawnie z listami W. Sułtana do Szacha Perskiego, w których żądany iest zwrót woyska z owych warownych mieysc, z zapewnieniem, iż wydany zostanie niezwłocznie Wielkorządcom Tarsu i Mesz rozkaz do odesłania do Persyi wzmiankowanych Kurdów.

D. 14 b. m. na okrętowym warsztacie tuteyszym założone zostały w obecności W. Wezyra, Muftego i wszystkich Ministrów Porty podwaliny na 3 nowe wojenne okręty. Tegoż dnia nowo mianowany Wołoski Hospodar, Xże Karol Callimachi, przyozdobiony został honorowym kaftanem. Rodzina zmarłego iego poprzednika Alexandra Suzzo, odebrała rozkaz powrócenia tu niezwłocznie.

Stan zdrowia iest tu dosyć dobry i nie słychać, aby i w innych okolicach odzywała się choroba powietrza morowego.

Od brzegów Menu d. 1 Kwietnia.

Gazeta Baireutska zawiera co następuie o domysłowym stanie powietrza od 1go Kwietnia aż do 16 Września 1821. Od 1go do 19 Kwietnia powietrze rozmaite, ale więcey suche niż wilgotne, a czasem dosyć zimne. Od 20 Kwietnia do 12 Maia powiększey części suche. Nocy będą czasami nader chłodne. Od 12 do 31 Maia powiększey części suche i ciepłe. Od 1go do 30 Czerwca rozmaite, grzmotne i burzliwe. Od 1go do 20 Lipca znowu rozmaite i nie zanadto gorące. Od 21 Lipca do 6 Sierpnia więcey suche niż wilgotne i do tego dosyć chłodne. Od 7 do 22 Sierpnia więcey suche i ciepłe. Od 23 Sierpnia do 4 Września więcey suche niż wilgotne, a czasami wietrzne. Od 5 do 16 Września rozmaite i ciepłe.

Niedawno przeszedł przez Frankfort do Włoch stoiący w Moguncyi osadą Austryiacki pułk piechoty.

DODATEK
DO Nro 30.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 15 KWIETNIA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ

— *Z Krakowa.* —

Towarzystwo Naukowe z Uniwersytetem Jagiellońskim złączone, odebrawszy od iednego z swoich Członków o chwałę narodową gorliwego Męża 60 dukatów złotem w ofierze, które maią bydź nagrodą naylepiey napisaney rozprawy; ogłasza w tem celu następuiące do wyrobienia zadanie: *Jakie są stałe cechy narodowości Polaków, różniące ich od innych ludów.* Rozprawa ta napisana w ięzyku oyczystym, na czele zamykać powinna pewną dewizę i billet osobny z tąż samą dewizą zapieczętowany, imie Autora wewnątrz zawieraiący, i naydaley w przeciągu roku, to iest do dnia 30 Kwietnia 1822 r. ma bydź przesłana do Krakowa na ręce Sekretarza Towarzystwa.

Działo się w Krakowie na Sessyi Komitetu dnia 7 Kwietnia 1821 roku.

P. Czaykowski, S. T. N.

Z Madrytu d. 18 Marca.

Stany zgromadzaią się codziennie. D. 12 wniesionem zostało, aby na nowo bić się maiącey monecie taki był napis w ięzyku Hiszpańskim: „Ferdynand 7my, Oyciec oyczyzny, z łaski Bożey i przez Konstytucyią Król państwa Hiszpańskiego.„ Na uwagę P. Torreno, że słowa: „Oyciec oyczyzny„ stosuią się wprawdzie do teraźnieyszego Króla, ale może nie będą do iego Następców, a zatem wypadałoby nową czynić odmianę, przez co nastąpiłoby tylko zamięszanie, zostały te słowa opuszczone. — Kommissyia Stanów znalazła wprawdzie słusznem zniesienie dziesięcin, ale nie widzi sposobu iakby ubytek w dochodach duchownych do 350 mill. realów wynoszący zastąpić. Jedni z deputowanych mniemali, aby gminy, iak w Ziednoczonych Stanach północney Ameryki, same utrzymywały plebanów; drudzy żądali tylko złagodzenia dziesięcin.

Jenerał Riego żali się na przytrzymanie gońca, któremu odebrano papiery.

Mnostwo dóbr duchownych wystawionych iest na sprzedaż, ale nie znayduią kupców, chociaż podzielono ie na osobne części. Wielu kraiowców wzdrygaią się ich kupować, ponieważ Xięża grożą im klątwą, a cudzoziemcy nieufaią pokoiowi.

Były Wielki Inkwizytor nie chce poddać się uchwałom Stanów, twierdząc, że tylko od władzy Papieża zależy.

W prowincyiach Guipuscoa, Alava, Biskai i Nawarze czcza wieść, że znaczne woysko nieprzyiacielskie ciągnie przeciw naszemu kraiowi, sprawiła niespokoyność. Już, mowiono, znayduie się nieprzyiaciel na granicach naszych. Każdy brał się do oręża; ale w krotce przekonano się, że to nie iest prawdą.

Sierżanci osady tuteyszey w liczbie 600 dali d. 11 b. m. patryiotyczny obiad. Na początku Prado rotbyły był wielki namiot z napisem: „Korpus Sierżantów osady Madryckiey zaprzysięga związek wieczney zgody i przyrzeka w oczach całey Europy utrzymać narodową niepodległość lub polegz pod rozwalinami wolności swey oyczyzny. W Madrycie d. 11 Marca 1811.„ Pod przepysznym baldachimem na przeciwko głownego woyiścia, postawiony był obraz, wystawiaiący Króla iak symbolliczną figurę Religii świętka; na boku stała w postaci kobiety nadzieia, ktorey J. K. M. polityczną biblią (konstytucyią) podaie; u dołu lew, stał którego Król głaskał i przez swoią postawę zdawał się swoich nieprzyiacioł wyzywać.

Z Lizbony d. 10 Marca.

W Stanach wniesiony iest teraz proiekt do ustawy przywrocenia żydów do wszystkich praw, których niegdy w Portugalii używali, a zwłaszcza za Jana Igo. Portugallia ma zatem bydź otworzoną dla wszystkich Izraelitów, a mianowicie dla potomków wygnanych dawniey z tego kraiu, z zapewnieniem uczciwego z niemi się obchodzenia.

Na ostatnim posiedzeniu Stanów była rzecz o postępowaniu prokuratora domu Królowey, który do wszystkich zwierzchności mieysc przeznaczonych na uposażenie domu Królowey wydał rozkaz, aby protestowały się przeciw wszystkiem uchwałom Stanów. Ostatnie nakazały Rejencyi zdać sobie o tem sprawę, co gdy nastąpiło, uchwaliły, aby rzeczony prokurator był uwięziony.

Wyspy Azorskie skłonnemi w prawdzie są do oświadczenia się za sprawą wolności narodowey; ale odwodzą ich od tego Biskup tamteyszy i Gubernator. Na posiedzeniu d. 5 wniosł P. Margiochi, aby wysłane były woienne okręty z woyskiem do pomienionych wysp dla dopomożenia ludowi i przywiezienia tu sprzeciwiaiących się Biskupa i Gubernatora. Gdy kończy się traktat z Tunis, spodziewać się zatem należy, iż eskadra tego rozboyniczego rządu wypłynie przeciw Portugalskiem okrętom. P. Vasconcelos radził, aby zamiast opłacania uwłaczaiącego sławie narodu haraczu Tunetańczykom, uzbroić raczey eskadrę przeciw nim. Oba te wnioski odesłały Stany do Rejencyi.

Wyszło w Krakowie w Drukarni Józefa Mateckiego małe Dziełko z piącia arkuszy złożone, pod napisem: *Pisma Wierszem i Prozą.* Gdzie się znayduie Wiersz na śmierć Xięcia Poniatowskiego. — Podroż do Drezna, sposobem listu napisana, Bayki różne, inne Wiersze, oraz kilka powieści Prozą, tak tłomaczonych iako oryginalnych. Kosztuie to pismo na lepszym papierze Zło. 1 gr. 24, na ordynaryinym Zło. 1 gr. 20. — Dostanie tegoż w Księgarni Józefa Mateckiego, tudzież u Ambrożego Grabowskiego.

TEATR NARODOWY.

W Niedzielę, to iest: dnia 15 b. m., dana będzie Komiczna Opera w 2 aktach

z Włoskiev przetłómaczona, z muzyką Sławnego Sal..., pod tytułem: *Angiolina*, czyli *Małżeństwo przez Wrzawę*.

We Wtorek zaś, to iest: dnia 17 b. m., w połowie na dochód Ubogich, pod opieką Towarzystwa Dobroczynności zostaiących, dana będzie Komedyia w 5 aktach z Angielskiey Scheridana, przerobiona przez JP. Woyciecha Bogusławskiego, pod tytułem: *Szkoła Obmowy*.

DONIESIENIA

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie] Rządzącym Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Podaie do publiczney wiadomości, iż z mocy Uchwały Senatu Rząd. z d. 30 z. m. Nr. 1115 w Biórze tuteyszem w dniu 30 b. m. od godziny 10 zrana odbędzie się licytacyia dzierżawy roczney dochodu Czopowego Skarbowego Miast Chrzanow i Nowa Gora na czas od dnia 1go Czerwca r. b. do końca Maia 1822 od ceny pierwszego wywołania Złpol. 5100, oraz tegoż dochodu Miasta Trzebinia także na rok 1 od ceny Złpol. 3924. — Życzący sobie którey kolwiek Dzierżawy na terminie i mieyscu oznaczonych zgłosić się i w vadium totey części cen powyższych wyrównywaiące zaopatrzyć się zechcą. O innych warunkach każdego czasu w Wydziale wiadomość udzieloną będzie. — W Krakowie dnia 9 Kwietnia 1821 roku.

X. Bystrzonowski.
Gadomski, S. W.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Podaie do wiadomości, iż z mocy Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 6 b. m. N. 1192, w Biórze Wydziału w dniu 28 b. m. od godziny 10 zrana odbędzie się licytacyia publiczna dzierżawy dochodu z Młynów Skarbowych przy Krakowie w Przedmieściu Piasek stoiących od ceny pierwszego wywołania Złpol. 18,000 rocznego czynszu na lat trzy to iest od dnia 1go Czerwca r. b. do końca Maia 1824. O innych warunkach Konkurenci każdego czasu w Wydziale wiadomość udzieloną mieć mogą. — W Krakowie dnia 11 Kwietnia 1821 r.

X. Bystrzonowski.
Gadomski, S. W.

W dniu 24 Kwietnia r. b. w Krakowie w Główoym Rynku w Domu pod L. 409 o godzinie 9tey zrana rozpocznie się licytacyia w drodze Exekucyi zatradowanych Effektów iako to: Towarow korzennych, Tytuniu, Octu, Lagru z dobrych Win &c. iakoteż sprzętow do handlu służących i innych ruchomości. Chcący licytować raczą się w dniu i mieyscu do Lcytacyi wskazanym z gotowemi zgłosić pieniądzmi. — W Krakowie d. 14 Kwietnia 1821 r.

H. Salomoński, Kom. S.

Dnia 16 b. m. i r. o godzinie 3 popołudniu w Domu pod L. 381 przy placu Szczepańskim stoiącym odbędzie się licytacyia w drodze Exekucyi Sądowey zatradowanych ruchomości, iako to: Stołów, Stołków, Łóżek, Komód, Fortepiana, Luster i innych Sprzętów domowych. Życzący sobie nabycia zwyż wymienionych Ruchomości, raczą się na oznaczony czas i mieysce z gotowemi zgłosić pieniądzmi. — W Krakowia d. 13 Kwietnia 1821 r.

T. Jarzyński, Kom. S.

Trybunał Cywilny I. Instancyi Woiewództwa Płockiego w Wydziale 2gim. — W celu dalszego rozrządzenia, i obmyślenia stosownych środków postępowania, w wielu ważnych przedmiotach massy Spadkowo-likwidacyyney Jgnacego Hrabi Działyńskiego Jenerała, tudzież stosownie do ogólnego postanowienia w tey massie względem corocznego zwoływania iey Wierzycieli, zdawania przez Kuratora relacyi z przedsięwziętych czynności. Wzywa tak Sukcessorów ibeneficyalnych, iako też wszystkich Wierzycieli massy rzeczoney.

Aby się w terminie dnia 21 Maia r. b. przed Sędzią Trybunału Karolem Chwa-

libogiem, iako do tego wyznaczonym Delegowanym w mieyscu Posiedzeń Trybunału o godzinie 3ciey po południu, oraz w następnych dniach, nieomylnie zgromadzili, i byli obecnemi, gdy Turski Patron Kurator teyże massy, relacyią z załatwionych w upłynionym roku działań, i osądzonych spraw, tak massy czynney iakoteż i bierney zdawać będzie.

Dla wystawienia zaś Wierzycielom: iż zebranie się ich w wyznaczonym terminie iest nieodzownie potrzebnym, oznaymia im Trybunał: że na teraźnieyszem ich posiedzeniu, następuiące większey wagi przedmioty, roztrzygane bydź maią:

1) Względem sposobu odebrania papierów od Sukcessorow Xawerego Działyńskiego massie potrzebnych, i wyrokiem Trybunału przysądzonych.

2) Względem załatwienia przedaży publiczney Domów w Warszawie, i układu warunków teyże sprzedaży.

3) Względem obmyślenia środków bliższego zainformowania się in loco o pretensyiach do Dóbr Szumskich i Ryszczowskich w Guberniach Kiiowskiey i Wołyńskiey leżących, przez massę Działyńskiego formowanych.

4) Względem pretensyi do Dóbr Konarzewskich przez niegdy Marszałkową Gurowską ś. p. Xaweremu Działyńskiemu odprzedanych.

5) Względem wyiaśnienia pretensyi do Dóbr Kozłowskich w Galicyi.

6) Względem windykacyi wielu Aktywów, które z powodu niewiadomego teraźnieyszego z pobytu, i za mięszkania różnych Debentów massy windykowane i ściągnione bydź niemogą.

7) Względem dalszey pertraktacyi różnych processów tak w kraiu tuteyszym w różnych Sądach i Instancyiach, iakoteż w Wielkim Xięstwie Poznańskim agituiących się.

8) Względem wyboru nowego dla massy tey Kuratora, gdy dotychczasowy dla słabości zdrowia, i innych swych widoków Kuratorstwem massy tey dłużey trudnić się niechce.

9) Względem zarządzenia gotowemi funduszami tey massy.

10) Nareszcie względem różnych przedmiotów, tyczących się dalszey administracyi massy tey, i zabezpieczenia, oraz windykowania funduszów teyże przy zdaniu relacyi przez Kuratora z czynności od dnia 27 Czerwca 1820 roku, iako Epoki poprzedniego Zgromadzenia Wierzycieli massy tey w biegu będących, przedstawić się do deliberacyi tychże Wierzycieli maiących.

Z powyższych więc powodów, Trybunał dla dalszego kierowania massą Hrabi Działyńskiego, Uchwały Wierzycieli stosownie do Postanowienia J. O. Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 22 Stycznia 1819 roku oczekiwać będzie.

W końcu oświadcza Trybunał: że niestawaiący Wierzyciele w myśl Art: X. Dekretu Królewskiego z dnia 15 Lipca 1809 roku uważani zostaną za przystępuiących do zdania większości Wierzycieli przed Delegowanym zgłaszaiących się, w wrazie iakowego niepomyślnego dla nich wypadku, sami sobie wynikłe niedogodności przypisać będą musieli. — W Płocku dnia 19 Marca 1821 roku.

Bieńkowski.

Herman, Sekr:

W dniu 20tym Kwietnia r. b. w Krakowie przy ulicy Floryańskiey w Domu pod L. 530 na pierwszym piętrze w Biórze podpisanego Komornika odbędzie się przedarz w drodze Exekucyi Sądowey rożnych kleynotów iako to: szafy złotey, kameryzowaney, collie składaiący się z kilkunastu sztuk złotych rubinami wysadzanych, kulczyków, łańcuchów złotych, sztućców stołowych srebrnych, zbanuszków, imbryczków, kubków, koszyka, solniczek, lampy srebrnych które to Effekta w myśl art. 621 K. P. S. na widok publiczny przed 20 b. m. każdey środy i niedzieli od godziny 2giey do 3ciey po południa w Biórze Komornika wystawionemi zostaną; chcący licytować raczą się zgłosić z gotowemi pieniądzmi. — W Krakowie d. 6 Kwietnia 1821 r.

H. Salomonski, Kom. S.